

Església de la Mare de Déu del Rosari

Presidida per la patrona dels navegants, els orígens daten del segle XVIII com a ermita de Sant Tomàs de València. L'ermita es va construir per iniciativa de l'arquebisbe Mayoral a petició dels pescadors, que, al no tindre església pròpia, havien de desplaçar-se a la de Santa Maria del Grau. Això resultava difícil, sobretot en època de pluja, ja que antigament el Canyamelar era una zona arenosa i aquosa.

A partir de la construcció del primer dic del port en 1792, va créixer la franja d'arena i l'ermita va passar d'estar construïda a peus de la mar a quedar emplaçada en l'horta.

L'església es va edificar a partir de 1882 segons el projecte de Joaquín M. Calvo i Tomás sobre l'antiga ermita. En 1888, el rector de la ja església parroquial, Luis Navarro, va impulsar la societat musical, el Patronat Musical del Poble Nou de la Mar. En la part posterior s'albergava un xicotet cementeri per a la població. En la façana tenia dos grans anelles que servien per a amarrar les embarcacions.

Destaquen les dos portes d'accés que, segons el costum, eren per a separar els espais d'homes i dones a l'interior. Enmig hi ha un panell ceràmic que representa la Mare de Déu del Rosario, realitzat entre 1790 i 1795.

L'interior té dos naus bessones cobertes per voltes de canó, amb un únic altar major.

En 1907 l'arquitecte Vicente Ferrer Pérez va projectar la Capella de la Comunió, que s'hi va construir l'any següent. En 1919 l'arquitecte Víctor Gosálvez va demanar llicència per a construir-hi la sagristia. En la Capella de la Comunió d'esta església es venera la imatge del Santíssim Crist dels Afligits, patró del Canyamelar. Tot el conjunt va ser remodelat en 1942 per Carlos Soria i Mauro Lleó, els quals van reformar la façana i van ampliar la capacitat del temple mitjançant la construcció d'una girola, amb la substitució prèvia del mur testera del presbiteri per pilars i arcs.

L'església, que acull les imatges de la Mare de Déu de la Soledat i de Jesús Natzaré, presenta influències d'estil herreria i fins i tot detalls de neoclassicisme incipient, encara que la façana es remata amb festó ondulat de gust barroc. En la capçalera, la sèrie d'arcs que envolta el major forma com un estret deambulatori.

A la dreta, al nivell de creuer, s'obri a l'àmplia i profunda Capella de la Comunió, al seu torn, amb xicotetes capelles laterals i la gran al fons.

Hi destaca el fresc de José Ros Ferrandis sobre la volta de forn que cobrix la capella major i el presbiteri, pintat després de la restauració del temple en 1945.

L'església està catalogada com a Bé de Rellevància Local (Monument Interés Local).

En l'entorn del temple hi ha un grup de cases de finals del segle XIX i principis del XX, pròpies de la zona dels Poblatos Marítims, que reflectixen en les façanes la interpretació popular de l'arquitectura valenciana de l'època.

L'església en altres temps.
<http://www.jdiezarnal.com/valenciaiglesiadenuestrasenoradelrosario.html#>

Font: